

УДК 378:373.3.011-051]:005.336.5
DOI <https://doi.org/10.32840/1992-5786.2021.78.35>

Л. В. Куземко

orcid.org/0000-0003-3070-6322
кандидатка педагогічних наук,
доцентка кафедри педагогіки та психології
Київського університету імені Бориса Грінченка

ДОСВІД ФОРМУВАННЯ ГОТОВНОСТІ ДО ПАРТНЕРСЬКОЇ ВЗАЄМОДІЇ У МАЙБУТНІХ УЧИТЕЛІВ ПОЧАТКОВИХ КЛАСІВ

У статті висвітлено результати наукового пошуку дієвих підходів до формування готовності до партнерської взаємодії у здобувачів вищої освіти за спеціальністю «Початкова освіта». Охарактеризовано зміст партнерської взаємодії та структуру готовності вчителя початкових класів до партнерської взаємодії в середовищі закладу загальної середньої освіти. Визначено, що партнерська взаємодія характеризується безпосереднім впливом суб'єктів одне на одного, що породжує співпрацю, засновану на взаємовигоді та рівноправності, з метою досягнення спільної мети. Виокремлено компоненти готовності до партнерської взаємодії у вчителів початкових класів (ціннісно-мотиваційний, когнітивно-операційний, рефлексивно-прогностичний), критерії (ставлення, розуміння, здатність) та показники їх сформованості.

Розкрито досвід формування готовності до партнерської взаємодії у студентів спеціальності «Початкова освіта» Педагогічного інституту Київського університету імені Бориса Грінченка. Зазначено, що організація освітнього середовища закладу вищої освіти на засадах партнерства, конструктивна співпраця між суб'єктами освітнього процесу (викладач-студент, студент-студент) та спеціально розроблене змістовно-технологічне забезпечення сприяють формуванню готовності майбутнього вчителя початкових класів до партнерської взаємодії. Наведено приклади авторських розробок та творчих завдань із використанням соціальних мереж, що спонукають студентів до співпраці.

Відповідно до визначених критеріїв та рівнів їх сформованості, вивчено динаміку готовності до партнерської взаємодії у здобувачів вищої освіти за спеціальністю «Початкова освіта» впродовж двох років навчання в Інституті та наведено приклади опитувань студентів першого та другого курсів. Порівняння результатів констатувального та контрольного етапів дослідження засвідчило ефективність розробленого змістовно-технологічного забезпечення у формуванні готовності до партнерської взаємодії у майбутніх учителів початкових класів.

Ключові слова: взаємодія, готовність учителя початкових класів до партнерської взаємодії, партнерство, партнерська взаємодія, професійна підготовка педагога.

Постановка проблеми. Сучасні освітні практики в Україні та за її межами зосереджуються навколо ціннісно-особистісного розвитку дітей. Це вимагає нової педагогічної етики, визначальними рисами якої є взаєморозуміння і взаємоповага. Суголосність зазначеної парадигми прослідковується й у Концепції нової української школи, яка орієнтує вчителів ініціювати різноманітні форми педагогічної взаємодії з учасниками освітнього процесу для побудови та реалізації освітньої траєкторії учня, що забезпечить його всебічний особистісний розвиток. В умовах усталення освітніх векторів України на якість і доступність освіти актуалізується необхідність підготовки педагогів, здатних до партнерської взаємодії у середовищі закладу загальної середньої освіти (ЗЗСО) на засадах гуманізму, демократії та загальнолюдських цінностей.

Студіювання нормативних документів України в галузі початкової освіти (закони України «Про

освіту» (2017), «Про повну загальну середню освіту» (2020), Концепція «Нова українська школа» (2016), Професійний стандарт за професіями «Вчитель початкових класів закладу загальної середньої освіти», «Вчитель закладу загальної середньої освіти», «Вчитель із початкової освіти (з дипломом молодшого спеціаліста)» (2020)), сучасних праць науковців із проблеми підготовки педагогів та вивчення практики реалізації педагогічного партнерства в початковій школі актуалізує необхідність формування готовності сучасного вчителя до партнерської взаємодії ще на етапі професійної підготовки.

Аналіз останніх досліджень і публікацій. Педагогіка партнерства зазначена одним із компонентів формули Нової української школи, а партнерська взаємодія між усіма суб'єктами освітнього процесу ЗЗСО є визначальним принципом її реалізації. Відповідно до цього в переліку трудових функцій професійного стандарту вчителя почат-

кових класів [1] з-поміж інших визначено партнерську взаємодію з учасниками освітнього процесу, яка передбачає сформованість компетентностей: психологічної, емоційно-етичної, педагогічного партнерства. У теорії та практиці вищої освіти здійснюється пошук дієвих шляхів формування готовності майбутніх учителів до виконання зазначених функцій.

Зокрема, досліджуються питання міжособистісної, професійної, педагогічної взаємодії такими вченими, як: О. Коханова (психологія партнерської взаємодії в освіті), В. Моргун (педагогіка співпраці, психологія толерантності), Г. Татаринцева (методологічні підходи до визначення поняття «партнерство»), Н. Шигонська (філософський, психологічний, соціологічний та педагогічний аспекти сутності категорії «професійна взаємодія») та ін. У науковому просторі представлено чисельні публікації, в яких розглядається проблема педагогічної взаємодії в галузі психології (Н. Дж. Сміт, Р. Вердербер, В. Семиченко, Г. Ложкін, Н. Пов'якель) та педагогіки (В. Кан-Калик, О. Дубасенюк, А. Бойко, К. Петрик, Н. Якса, Ю. Костюшко, М. Рибаківа) та ін. Однак, на нашу думку, у наукових працях недостатньо уваги приділено проблемі формування готовності вчителів початкових класів до партнерської взаємодії на етапі професійної підготовки у закладах вищої освіти.

Мета статті. Метою статті є висвітлення результатів наукового пошуку щодо формування готовності до партнерської взаємодії у майбутніх учителів початкових класів у закладі вищої освіти.

Виклад основного матеріалу. У контексті нашого дослідження важливим було з'ясування сутності та змісту поняття «партнерська взаємодія» і визначення структури готовності до партнерської взаємодії вчителя початкових класів. Термінологічний аналіз ключового поняття,

зокрема його змістовних складників («взаємодія» і «партнерство»), дає можливість стверджувати, що це – процес безпосереднього впливу суб'єктів одне на одного, що породжує співпрацю, засновану на взаємовигоді та рівноправності, з метою досягнення спільної мети. Ми цілком погоджуємося з Г. Татаринцевою, яка визначає поняття «партнерська взаємодія» як «форму безпосереднього впливу автономних, рівноправних суб'єктів, орієнтованих на спільне задоволення загального інтересу, що характеризується добровільністю, взаємним визнанням і довірою, взаємною відповідальністю й орієнтованістю на досягнення певних цілей» [2, с. 145–150]. Відповідно до цього, нами охарактеризовано зміст партнерської взаємодії вчителя початкових класів (рис. 1).

Вивчення досліджень науковців, зокрема В. Молоченко [3, с. 25], дало змогу розкрити структуру готовності вчителя початкових класів до партнерської взаємодії у професійній діяльності, яка передбачає сформованість ціннісно-мотиваційного, когнітивно-операційного, рефлексивно-прогностичного компонентів (табл. 1).

Студіювання наукових праць (А. Білошицький, І. Бережна, М. Вербицька, В. Євдокімова, В. Молоченко, О. Осницький, К. Петрик, О. Савченко, та ін.) засвідчило, що у формуванні готовності майбутніх фахівців до ефективної взаємодії у професійній діяльності великого значення набуває актуалізація суб'єктного досвіду партнерства у навчальному процесі. Ми цілком поділяємо авторитетні думки науковців і вважаємо, що організація освітнього середовища ЗВО на засадах партнерства, конструктивна співпраця між суб'єктами освітнього процесу (викладач – студент, студент – студент), спеціально розроблене змістово-технологічне забезпечення навчальної та позанавчальної роботи

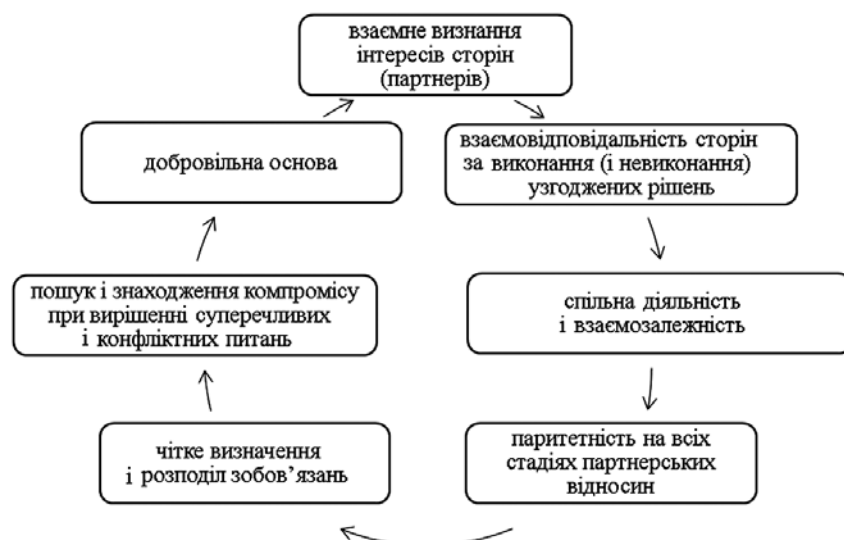

Рис. 1. Характеристика змісту партнерської взаємодії вчителя початкових класів

Таблиця 1

Структура готовності вчителя початкових класів до партнерської взаємодії

Компоненти готовності	Характеристика компоненту	Критерії та показники сформованості компоненту
Ціннісно-мотиваційний	Сформованість цінностей і якостей, важливих для налагодження партнерської взаємодії із суб'єктами освітнього процесу (повага до особистості, прав та індивідуальних відмінностей інших, цілеспрямованість, упевненість у собі, адекватна самооцінка, толерантність, емпатія, відкритість до думок інших); готовність до партнерської взаємодії з усвідомленням власної приналежності до соціальної групи, прагнення особистості до співпраці під час вирішення особистісних і професійних завдань	Ставлення – ціннісне ставлення до індивідуальних відмінностей суб'єктів освітнього середовища та партнерської взаємодії з ними. Розуміння – усвідомлення значущості спілкування для успішної професійної діяльності; повага до прав та інтересів кожного суб'єкта партнерської взаємодії. Здатність – сформованість мотивів досягнення цілей в умовах конкуренції і кооперації; упевненість у собі, ініціативність, толерантність, цілеспрямованість, дисциплінованість, емпатія.
Когнітивно-операційний	Комплекс знань, необхідних для розуміння і налагодження спільних дій з іншими учасниками освітнього процесу; інтегровані вміння встановлювати міжособистісні зв'язки, узгоджувати свої дії з діями партнерів, вибирати оптимальний стиль спілкування в різних ситуаціях; організовувати спільну діяльність, визначати зміст та форми взаємодії, ефективно використовувати засоби вербального та невербального спілкування, попереджати та вирішувати конфліктні ситуації	Ставлення – адекватна самооцінка знань та умінь, розуміння власної значущості та інших суб'єктів для партнерської взаємодії і досягнення спільної мети. Розуміння – знання сутності, особливостей і механізмів партнерської взаємодії; обізнаність з етикою ділового та міжособистісного спілкування; сформованість усвідомленої, конструктивної та екологічної взаємодії з учасниками освітнього процесу та в локальних спільнотах. Здатність установлювати міжособистісні зв'язки, дискутувати та відстоювати власну позицію; уміння аналізувати та координувати власні дії з діями інших; узгоджувати власний стиль роботи зі стилями партнерів у взаємодії; організовувати спільну діяльність, конструктивно управляти конфліктами.
Рефлексивно-прогностичний	Здатність до самоаналізу, гнучкість і критичність мислення; рефлексія характеру взаємодії та результатів самореалізації окремих членів команди у спільній діяльності; уміння адекватно оцінювати результати партнерської взаємодії, вносити корективи у зміст та форми взаємодії відповідно до завдань спільної діяльності та особистісно-професійного розвитку	Ставлення – відповідальність за виконання спільних завдань; критична самооцінка можливостей і здатностей до налагодження партнерської взаємодії з різними суб'єктами освітнього процесу. Розуміння – усвідомлення важливості застосовувати різні форми, засоби і стратегії комунікації з учасниками партнерської взаємодії; розуміння необхідності особистісного і професійного вивіщення для налагодження продуктивної партнерської взаємодії в освітньому середовищі ЗЗСО. Здатність адекватно оцінювати результати партнерської взаємодії; прогнозувати, створювати емоційно комфортні умови для спільної діяльності з усіма учасниками освітнього процесу ЗЗСО.

сприяють формуванню готовності майбутнього вчителя початкових класів до партнерської взаємодії. Свідченням цього є практичний досвід партнерської взаємодії студентів, кураторів академічних груп, усього педагогічного колективу в Педагогічному інституті Київського університету імені Бориса Грінченка.

У процесі підготовки майбутніх учителів початкових класів систематично здійснюється моніторинг їхнього особистісно-професійного вивіщення. Зокрема, вивчається динаміка ставлень студентів до освітнього середовища Інституту, своєї спеціальності, до одногрупників та викладачів упродовж усього періоду навчання. Із цією метою проводяться опитування (у тому числі й анонімні) студентів та кураторів академічних груп, спостереження у процесі навчальної та позанавчальної діяльності. Особливу увагу зосереджено на навчальних/виробничих практиках у ЗЗСО, адже саме тут найбільшою мірою перевіря-

ється готовність до партнерської взаємодії в майбутніх фахівців.

Наведемо окремі результати проведеного опитування студентів I курсу спеціальності 013 «Початкова освіта» щодо вияву стану партнерської взаємодії в Інституті. Дослідження проводилося у межах магістерської роботи студенткою шостого курсу спеціальності 013 «Початкова освіта» Милославою Парфенюк. Учасникам було запропоновано опитувальник, створений за допомогою Google Form (відповіді приймалися без зазначення імен), в опитуванні брали участь 33 особи.

Одне із запропонованих студентам запитань спрямоване на вивчення стану взаємодії в академічній групі. Необхідно було вибрати один із варіантів продовження речення «У нашій групі...». Відповіді розподілилися так: 39,4% опитуваних вважають, що в групі немає проблем у спілкуванні один з одним; 33,3% студентів відчувають себе самотніми; деяких зі студентів просто ігно-

рують, не спілкуються з ними (21,2%). Однак на запитання: «Хотілося б вам змінити групу?» 87,9% опитуваних відповіли, що не бажають змінювати групу. Уважаємо, що це є ознакою усвідомлення власної приналежності до соціальної групи та прагнення особистості до налагодження партнерської взаємодії.

Наступне запитання: «Як би ви поставилися до нового одногрупника? Яку позицію б зайняли (позитивну, негативну, нейтральну, позицію ігнорування) і чому?» (рис. 2). Більшість респондентів відповіли, що поставилися б до нового одногрупника позитивно, рідше – нейтрально. Дані відповіді вказують на неупередженість, повагу до особистості, прав та індивідуальних відмінностей інших, що характеризує ціннісно-мотиваційний компонент готовності до партнерської взаємодії.

Поважне ставлення до особистості в досліджуваній групі підтверджується відповідями на запитання «Якими якостями повинен володіти новий одногрупник, щоб отримати прихильність до себе вашого колективу?». Студенти вважають, що новий одногрупник має володіти такими якостями: бути активним, позитивним, самим собою, хорошою людиною, цікавою особистістю, щирим, відкритим і самобутнім, відповідальним, дружнім, добрим, комунікативним, доброзичливим, товариським, сумлінним, життєрадісним, нехамовитим, комунікабельним, мати гарне почуття гумору, привітним, товариським, стриманим, простим, чесним.

Відповіді на запитання: «Чи спілкуєтесь ви зі студентами різних курсів?» розподілилися так: 63,6% спілкуються зі студентами різних курсів, а 36,4% – ні. Отже, більшість студентів виявляє бажання встановлювати міжособистісні зв'язки не лише з одногрупниками, а й з іншими цікавими для них студентами Інституту. Це припущення підтверджують позитивні відповіді (78,8%) на запитання «Чи хотіли б ви мати можливість більше спілкуватися зі студентами інших курсів?».

Представлені у статті та інші відповіді студентів першого курсу спеціальності «Початкова освіта» довели необхідність розроблення змістово-технологічного забезпечення навчальної та позанавчальної роботи, спрямованої на формування готовності до партнерської взаємодії. Варто зазначити, що основним принципом організації партнерської взаємодії в Університеті є відношення до кожного студента як до вільної особистості, гідної поваги, як до суб'єкта власної життєдіяльності.

Партнерська взаємодія між учасниками освітнього процесу в закладі вищої освіти організувалася у навчальній та в позанавчальній діяльності. У навчальній діяльності студенти взаємодіяли під час лекцій, семінарських та практичних занять. У процесі лекцій викладачі залучали студентів до діалогу або дискусії, що формує здатність поважати думку один одного, вчить толерантності, активності, відкритості. На семінарських та практичних заняттях студентам пропонували завдання, виконання яких передбачає групову або парну співпрацю. Це формує готовність до партнерської взаємодії, оскільки забезпечує розвиток низки особистісно-професійних здатностей у майбутніх вчителів: уміння організувати роботу в групі відповідно до розподіленого лідерства; готовність вислухати й прийняти думки, пропозиції, поради одногрупників; навички самоорганізації та рефлексії тощо. У парах або групах (від трьох до п'яти осіб) студенти виконували і завдання самостійної роботи. Для виконання спільного самостійного завдання їм необхідно було проявити навички співпраці: запланувати та влаштувати зустріч або онлайн-конференцію, вибрати тему, розподілити обов'язки, обговорити деталі тощо.

Із метою формування готовності до партнерської взаємодії у студентів спеціальності «Початкова освіта» у позанавчальній діяльності реалізовано проєкт у формі сторінки у соціальній мережі Facebook «Партнерська взаємодія».

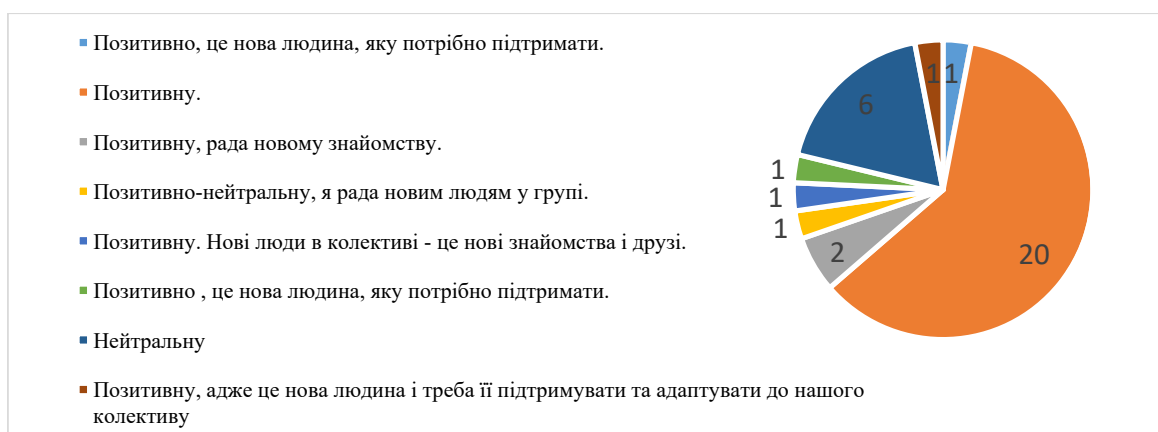

Рис. 2. Узагальнені відповіді студентів на запитання: «Як би ви поставилися до нового одногрупника? Яку б позицію зайняли?»

На цій сторінці розміщено поради студентам, творчі завдання, спільні вправи, челенжі та опитувальники. Наведемо приклади деяких з них.

Поради для першокурсників. Тут запропоновано відеорекомендації «Лайфхаки для першокурсників. Як стати своїм в університеті!», відеоролики та текстові практичні поради. Добірка є корисною для осіб, які лише кілька місяців тому були школярами. Матеріали спонукають до активної участі у громадському житті групи й навчального закладу, закликають до здруження з одногрупниками та іншими студентами Інституту. Поради формують ціннісне ставлення до індивідуальних відмінностей, повагу до прав та інтересів кожного суб'єкта партнерської взаємодії. Їхня основна мета – усвідомлення студентами значущості співпраці для успішного навчання та майбутньої професійної діяльності.

Тести для самоаналізу та психологічні техніки. Тут, з-поміж іншого, запропоновано опитувальники: «Як ти проводиш час після навчання», «Графік емоцій за день»; психологічні техніки: «Лист гніву», «Баночка щастя» тощо. Мета дібраних матеріалів – розібратися в собі та переконатися в тому, що власні прояви не стануть на заваді плідній співпраці з оточуючими. Такі завдання розвивають ціннісно-мотиваційний компонент готовності до партнерської взаємодії, оскільки допомагають розкрити власні мотиви досягнення цілей в умовах конкуренції і кооперації.

Ігри та вправи для знайомства. Тут представлено вправи: «Розкажи про себе», «Твоя улюблена книга, фільм...», «Поділися своїми досягненнями», «Інтерв'ю з першокурсником»; ігри: «Цікаві вірші», де кожен учасник онлайн-спільноти може продовжити віршований твір; «Відгадай про кого...» тощо. Такі вправи розвивають когнітивно-операційний компонент готовності до партнерської взаємодії, оскільки формують уміння встановлювати міжособистісні зв'язки, дискутувати та відстоювати думку, аналізувати та координувати власні дії з діями інших, узгоджувати власний стиль роботи зі стилями партнерів у взаємодії. До розробленого проекту були долучені студенти різних курсів Педагогічного інституту. На сторінках соціальних мереж старшокурсники презентували відеоінтерв'ю зі студентами першого курсу про те, що їх цікавить, хвилює, ділилися власними здобутками в Університеті.

Важливим етапом у процесі формування готовності до партнерської взаємодії у майбутніх учителів початкових класів є підготовка до проходження та перебіг навчальних психолого-педагогічних практик у ЗЗСО. Перед практикою зі студентами проводяться майстер-класи «Як налагодити партнерську взаємодію в середовищі ЗЗСО», тренінги з розвитку комунікації тощо. За результатами спостережень у процесі педагогічних практик розробляються і реалізуються подальші кроки щодо

формування готовності до партнерської взаємодії у студентів у закладі вищої освіти.

Із метою перевірки ефективності розробленого змістово-технологічного забезпечення процесу формування готовності до партнерської взаємодії у майбутніх учителів початкових класів нами проведено порівняння отриманих результатів на констатувальному та контрольному етапах дослідження, який тривав упродовж двох років. Відповідно до розроблених критеріїв та показників (табл. 1), визначено рівні сформованості готовності до партнерської взаємодії у студентів спеціальності «Початкова освіта»:

– **достатній рівень:** студент проявляє цікавість та готовність до взаємодії з усвідомленням власної приналежності до соціальної групи; з розумінням і повагою ставиться до індивідуальних відмінностей учасників комунікації, здатен дискутувати, відстоювати свою позицію; проявляє ініціативність, толерантність, цілеспрямованість у налагодженні взаємодії; розуміє необхідність особистісного і професійного підвищення для налагодження продуктивної партнерської взаємодії в освітньому середовищі ЗЗСО;

– **недостатній рівень:** студент виявляє інтерес до спільної діяльності, однак не проявляє активності та ініціативи; розуміє необхідність урахувати індивідуальні особливості учасників взаємодії, однак має труднощі у керуванні власними емоціями та ставленнями; недостатньою мірою усвідомлює важливість позитивної комунікації між учасниками освітнього процесу для власного професійного вдосконалення.

Рівні готовності до партнерської взаємодії визначалися методом експертних оцінок із використанням узагальнених кількісних та якісних показників за кожним критерієм у процесі опитувань, анкетувань, спостережень за взаємодією студентів спеціальності «Початкова освіта» першого (бакалаврського) освітнього рівня вищої освіти: констатувальний етап – грудень 2019 р. (перший курс), контрольний етап – квітень 2021 р. (другий курс). Порівняння результатів для унаочнення представлено в гістограмі (рис. 3).

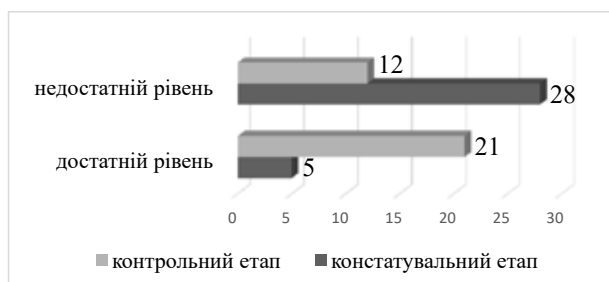

Рис. 3. Порівняння рівнів сформованості готовності до партнерської взаємодії у майбутніх вчителів початкових класів на констатувальному та контрольному етапах дослідження

Висновки і пропозиції. У результаті наукового пошуку з'ясовано, що партнерська взаємодія – достатньо складний соціальний феномен, особливий вид інтерактивної навчальної взаємодії, що базується на принципах рівноправності, взаємного визнання і відповідальності. А готовність до партнерської взаємодії забезпечує самореалізацію студента – майбутнього вчителя початкових класів як у процесі професійної підготовки, так і у майбутній професійній діяльності.

Результати контрольного етапу дослідження засвідчили, що формування готовності до партнерської взаємодії у майбутніх учителів початкових класів відбувається у закладі вищої освіти з дотриманням низки організаційно-педагогічних умов, серед яких: організація освітнього середовища закладу вищої освіти на засадах партнерства; конструктивна співпраця між суб'єктами освітнього процесу (викладач – студент, студент – студент) та спеціально розроблене змістовно-технологічне забезпечення навчальної та позанавчальної діяльності здобувачів вищої освіти за спеціальністю «Початкова освіта».

Список використаної літератури:

1. Наказ Міністерства розвитку економіки, торгівлі та сільського господарства України «Про затвердження професійного стандарту за професіями «Вчитель початкових класів закладу загальної середньої освіти», «Вчитель закладу загальної середньої освіти», «Вчитель із початкової освіти (з дипломом молодшого спеціаліста)» від 23.12.2020 № 2736. URL: https://rada.info/upload/users_files/41868892/07679bad4b9af36be54148ac42826c1b.pdf (дата звернення: 15.03.2021).
2. Татаринцева Г. Методологічні підходи до визначення поняття «партнерство». *Наука молода*. 2007. № 8. С. 145–150.
3. Молоченко В.В. Формування у майбутніх фахівців аграрної сфери готовності до партнерської взаємодії у професійній діяльності : автореф. дис. ... канд. пед. наук : спец. 13.00.04 «Теорія і методика професійної освіти». Вінниця, 2017. 25 с.
4. Петрик К.Ю. Педагогічне партнерство у процесі професійної підготовки майбутніх вчителів початкової школи. *Збірник наукових праць «Педагогічні науки»*. 2017. Вип. LXXV. Т. 2. С. 170–173.

Kuzemko L. Experience of formation of readiness for partnership interaction in future elementary school teachers

In this article highlighted results of scientific search of effective approaches to formation of readiness for partnership interaction of seekers of higher education in the specialty «Primary education». Characterized content of partnership interaction and structure of readiness of elementary school teacher for partnership interaction in general secondary education institution environment. Determined, that partnership interaction characterized by the direct influence of the subjects on each other, which generates cooperation based on mutual benefit and equality in order to achieve a common goal. Singled out components of readiness for partnership interaction of elementary school teachers (value-motivational, cognitive-operational, reflexive-prognostic), criteria (attitude, understanding, ability) and indicators of their formation.

Revealed experience of formation readiness of partnership interaction in students majoring in «Primary Education» of Pedagogical Institute of Borys Grinchenko Kyiv University. Indicated, that organization of the educational environment of the institution of higher education on the basis of partnership, constructive cooperation between the subjects of the educational process (teacher-student, student-student) and specially developed content-technological provision promotes of formation of the readiness of the future elementary school teacher for partnership interaction. Given examples of author's developments and creative tasks using social networks, that encourage students to collaborate.

According to the defined criteria and levels of their formation, studied dynamics of readiness for partnership interaction of seekers of higher education in the specialty «Primary education» during three years of study at the Institute and given examples of surveys students of first and third course.

Comparison of the results of the ascertaining and control stages of the study demonstrated effectiveness of developed content-technological provision in formation of readiness of partnership interaction of the future elementary school teachers.

Key words: *cooperation, readiness of the elementary school teacher for partnership interaction, partnership, partnership interaction, professional training of a teacher.*